Numerele 42/43 Noemvrie-Decemvrie 1965

Cuvântul
ÎN EXIL

Director:
GEORGE RACOVEANU

Das zweite Septenat

von GEORGE RACOVEANU

Die Präsidentschaftswahlen in Frankreich gaben Anlaß zu einer klaren Feststellung der Gefährlichkeit der Gestalter von öffentlicher Weltmeinung.

Millionen von harmlosen Menschen wurden von Kommentaren — alle aus derselben Quelle und in derselben Weise redigiert, alle mit demselben Ziel — überhäuft. Es handelte sich hier nicht um bloße Informationen aus einer bestimmten Presseagentur, sondern um Anweisungen der Machthaber der großen Zeitungstrusts, welche die öffentliche Weltmeinung für ihre Zwecke gestalten wollten. Die amerikanischen, die englischen und die linksorientierten Zeitungen anderer Länder — Bundesrepublik Deutschland inbegriffen — haben sich bemüht der Welt an Hand von Zahlen, das große Glück anzukündigen: General de Gaulle hat nicht mehr das Recht, im Namen Frankreichs zu sprechen. Warum? Weil er im ersten Wahlgang nicht die absolute Mehrheit für sich beanspruchen konnte.

Wie man weiß, hat jede politische Partei oder Gruppe von Parteien ihren Kandidaten nominiert. So war es natürlich, daß die Stimmen geteilt sein mußten. Die Kommunisten, die Sozialisten und die Liberalen zusammen, haben nicht mehr als 31 % der Stimmen für sich buchen können. Die christlich-demokratische Partei 15 %. Die extreme Rechte nur 5 %. Die Anhänger de Gaulle's aber 44 %. Und das — obwohl sich de Gaulle von dem Wirbel der Wahlpropaganda ferngehalten hatte. Er überließ seinen Gegnern allein den Vorteil, jede nur mögliche Kritik zu üben und alles zu versprechen, was die Wähler begehren könnten: Erhöhung der Gehälter, Herabsetzung der Preise, Verkürzung der Arbeitszeit und dergleichen mehr. Auf diese Weise wollte de Gaulle erfahren, was die Massen wünschen, um dann zu wissen, was sie brauchen.

Was haben nun die Millionen Leser und Hörer von den Kommentatoren erfahren?

Sie haben erfahren, daß dieses Ereignis „bei allen Europäern ein Gefühl der Erleichterung ausgelöst hat"; denn „die Politik de Gaulles stellte sich mehr und mehr als gefährlich für Frankreich und die ganze Welt heraus"; daß „von jetzt ab die ausländischen Gesprächspartner von de Gaulle wissen — was sie bis jetzt nicht gewußt haben! — daß es in Frankreich starke politische Kräfte gibt, die ihm nur widerwillig folgen". Die Tatsache, daß für die Stichwahl zwischen de Gaulle und Mitterand, — Lecanuet, Tixier-Vignancour, wie auch die im Exil lebenden Bidault und Soustelle ihren Anhängern die Anweisung gegeben haben, für Mitterand zu stimmen — war ein Anlaß für einen letzten Angriff gegen den großen Mann Frankreichs. Mitterand hat für den Fall seines Sieges die Abschaffung der Atomstreitmacht, die Abschaffung der „Force de Frappe", die Auflösung der Nationalversammlung und eine Regierung mit den Kommunisten versprochen.

Vielleicht war das zu viel. Und so hat die Vernunft gesiegt. Viele Anhänger der politischen Parteien haben die Anweisungen ihrer Führer nicht mehr befolgt.

Der General fängt sein zweites Septenat an. Für Europa vielleicht das wichtigste Septenat.

„ACȚIUNEA CREȘTINĂ-SOCIALĂ ROMÂNĂ" VA ORGANIZA SERBAREA ZILEI DE 24 IANUARIE LA MÜNCHEN, IN HOTELUL „BAYERISCHER HOF", GOBELINSAAL, DUMINICĂ 23 IANUARIE ORA 13.

LA CAESAREA

de DINU ADAMEȘTEANU

În amintirea lui MARIO CAUZILLO

Deși prins de o sumedenie de lucruri ce trebuiau puse la punct înainte de 1 Iulie, dată la care trebuia să iau în primire noua Direcție de săpături în Basilicata, rugămintea unui coleg ca Frova nu putea să mă lase indiferent. A colaborà cu un coleg care și-a petrecut anii tinereții la Oescus, în Bulgaria, și pe meleaguri silistrene, era o plăcere. Plăcerea se dubla în momentul în care invitația era de a caloborà la săpăturile dela Caesarea, în Israel. Rămăsesem de acord cu colegul Frova ca'n puținele zile libere de care puteam să dispun — cel mult zece — să mă ocup de problema topografică a cetății lui Irod, a Cruciaților și a Bosniacilor exilați din Balcani.

Când, după minunatul sbor dela Roma la Tel-Aviv, aveam încă în minte frumoasele panorame pe care numai înălțimea le permite să le obții deasupra unor cetăți ca Paestum, Locri, Caulonia, Metapont, Rhodos, și Acra. Și totul părea mai clar decât studiile publicate asupra acestor colonii și cetăți antice; lumina diafană prin care avionul străbătea lumea mediteraneană era aceeași și la Ostia și la Tel-Aviv.

Grija cu care tehnicienii din Israel au pus la dispoziția Misiunii Arheologice din Milano planurile altimetrice și fotografiile aeriene ale zonei în care se află Caesarea mi-a permis, din primul moment, să fixez anumite puncte principale pentru înțelegerea evoluției planului urbanistic al cetății. Rămâneau însă atâtea altele care trebuiau lămurite fie mulțumită studiului aerofotografiilor relative la acea zonă, fie prin sondaje care trebuiau bine chibzuite, înainte de a fi executate. Era nevoe deci de o seamă de recunoașteri pe teren, printre plantațiile de banane, printre ierburile înalte și dunele de nisip care aproape ascund oaza aceea de verde și pace în care crește **Kibbutz**-ul Sdot-Yam. Zile în șir nu aveam un minut de liniște, dar foarte rar văzusem zona septentrională a cetății în care lucrau, ca la Gela, zeci și zeci de oameni în luptă cu nisipul.

Treceam întâmplător pe lângă ei dar mereu grăbit de verificarea pe teren a punctelor evidențiate de fotografiile aeriene. Însoțit când de colegul Frova, când de un tânăr arhitect american, colindam, mai mult pe jos decât în **jeep**, prin fiecare unghiu unde un punct fix și sigur, din punct de vedere topografic și istoric, ar fi putut să-mi ușureze cunoașterea altora mult mai dubioase. Așa Caesarea a prins contururi mult mai precise.

Era clar acum că Caesarea, chiar și'n fazele ei mai târzii, menținuse același ritm al străzilor încrucișate vertical pe care i-l dăduse Irod chiar din momentul fundării ei. Și totul începea să corespundă acelei descrieri minuțioase pe care Iosif Flaviu ne-a transmis-o în al său studiu dedicat acelui Bellum Judaicum, așa de prețios nu numai istoricilor, ci și topografilor. Cu toată oboseala și căldura — eram în ultimele zile ale lui Mai 1964 — mă simțeam fericit să pot călca pământul sub care se ascundeau străzile și monumentele clădite de Irod, refăcute de Pontiu Pilat și la umbra cărora se formase un om ca istoricul și topograful Procopius, așa de prețuit de toți arheologii și istoricii români. Eram obosit dar și fericit că, însfârșit, puteam să dau o mână de ajutor unui coleg și că luam contact cu problemele noului stat al lui Israel.

Fixate toate jaloanele pe teren, trebuià să verific acum, prin sondaje, punctele principale ale planului vechi al cetății. Îl rugasem pe colegul Frova să-mi aleagă patru-cinci grupuri de lucrători mai pricepuți pentru sondaje și din nou mă depărtasem din raza săpăturilor; vroiam să observ, pe lungul mării, secvența canalelor așa de bine descrisă de Iosif Flaviu. Tranșeele trebuiau să aibă dimensiuni mici: m. 3 x 5 sau m. 2 x 3, iar zidurile cetății, pe cât îmi fusese posibil să le constat din creșterea ierbei, ar fi trebuit să se găsească la circa 1 metru adâncime. Aveam tot timpul să analizez și molul înalt al cetății, mol mult mâncat de apele mării. Rămăsesem de acord cu asistenții că mă voiu găsi pe locul sondajelor peste două-trei ore: timpul necesar aât lucrătorilor pentru săpat cât și mie pentru ale observații pe malul mării.

Cînd m'am apropiat de prima tranșee mi s'a părut numai că aud vorbind românește, dar nu mi-am dat seama prea bine de acest dialect. La a doua tranșee se vorbea într'o limbă care ar fi putut fi germana. Ce mă interesa era faptul că peste tot tranșeele puseseră în lumină linea pe care se desfășura fortificația lui Irod. Numai când mă apropiam de ultima tranșee am înțeles că se vorbea românește. Am rămas izbit chiar de cadența pe care o aveau câțiva lucrători: în înjuràturile, cu aspect de complimente, pe care mi le făceau în cor lucrătorii, am captat nuanța moldovenească. Convinși că sunt un italian, lucrătorii au continuat să curețe zidul irodian pe care-l "prinseseră" în plin, amestecând, printre o seamă de adevărate complimente ("e nebun, bă"; "ăsta știe treaba lui"; "ei! dacă ar fi fost cu noi dela început!" o sumedenie de înjurături de o frumusețe rară, printre care, cea mai ușoară era: "mama lui de broscar!"

Nu puteam să mă mai țin și le-am trântit și eu o înjurătură, complesivă, de proveniență giurgiuveană. Toți au rămas împietriți, cu ochii care, colindau când pe peretele tranșeei, când pe fețele lor și când pe mine. Cel mai în vârstă, dar vrednic la lucru, Șapira, a'nțeles imediat, din înjurătura mea aleasă, că eram român. Când, după întrebările de rit ("de când ai plecat?"; "unde stai?" etc), i-am spus și numele, i s'au închis ochii pe jumătate și-l auzii prounțând numele fratelui mort: "Domnu'Cornel, prietenul surorilor Terente, unde lucram din 1927". Un altul, în fundul tranșeei, plângând, începuse să se desbrace în fața noastră, ca un copil; pe partea stângă a trun-

continuarea în pag. 2

Catolicism și Ortodoxie

Un document al Vaticanului și altul al Patriarhiei ecumenice a Constantinopolului fac, în același timp, cunoscut lumii că **bulla** de excomunicare depusă de cardinalul Humbertus în altarul catedralei Sf. Sofia, în ziua de 16 Iulie 1054, și **anathema** Patriarhului Kerularios și a sinodului său, din Iulie 1054, împotriva lui Humbertus și a celor doi Legați papali însoțitori, **au fost anulate.** Anulările acestea erau rezultatul lucrării unei comisii speciale formată din teologi catolici și ortodocși care și-au avut sedințele chiar în palatul patriarhiei de Constantinopol.

Anularea acestor acte care au otrăvit viața celor două Biserici creștine atâtea amar de secole va ușura enorm rezolvarea problemei cunoscută subt denumirea **communicatio in sacris.** Ea limpezește pozițiile acestor Biserici rămase pe temelia celor Șapte Taine fără de care nu poate fi vorba decât de pseudo-creștinisme. Gestul acesta al anulării actelor de omenească pornire, de orgoliu și de strâmbă evlavie umple de bucurie sufletul drept-credincioșilor creștini, fii ai bisericii **una, sfântă, catolică și apostolică.**

Pe noi, victoria aceasta a ortodoxiei creștine ne bucură — de ce n'am spune-o — și pentru motive de ordin personal. Acum 15 ani apărea în Exil publicația **lunară:** ÎNDREPTAR. Redactorii ei: *Mons. Octavian Bârlea, Părintele* Flaviu Popan, scriitorul acestor rânduri și Părintele Alexandru Mircea, s'au străduit, vreme de apoape trei ani de zile, să scoată în evidență **tot ce unește** cele două Bisericii adevărate și să lase în umbră **tot ce le desparte.** Fără să lase neamintită **diversitatea**, firească, în viața acestor două Biserici, ei au ocolit, cu grijă punctele nevralgice. Dar și aci, nu s'au sfiit să ironizeze anumite exagerări ridicate la treaptă de tradiție ecumenică.

Fiind toți Români, redactorii s'au plecat adesea asupra raporturilor dintre cele două biserici românești. Au subliniat patriotismul "trădătorilor" de la 1700 și al urmașilor lor; au scos în evidență respectul ortodocșilor neuniți cu Roma pentru tradiția sfinților Părinți ai Bisericii, una și aceeași ortodocsă și universală, sfântă și apostolică.

Acțiunea aceasta de la ÎNDREPTAR era lucru neobișnuit. Pentru ortodocși "papistașii" erau niște îndepărtați de la dreapta credință în Cristos. Pentru catolici așa numiții "ortodocși" erau schismatici, ieșiti de subt jurisdicția urmașilor apostolului Petru.

Oamenii cu minte bună au aplaudat acțiunea de la ÎNDREPTAR. Dar cei cu mintea de alt fel, și-au arătat nemulțumirea. Situația de un redactor ortodox la trei catolici i-a făcut pe unii ortodocși să-și bănuiască reprezentantul de "catolicire". Faptul că Biserica ortodoxă era tratată drept Biserică adevărată — tot atât de adevărată ca și Biserica romano-catolică — i-a determinat pe mulți catolici să spună că ortodoxul de la ÎNDREPTAR i-a câștigat pe catolici pentru . . . ortodoxie.

Și așa, publicația ÎNDREPTAR a trebuit să-și înceteze apariția. Uneltirea — trebue s'o spun — a fost a fraților catolici.

Iată însă că după 15 ani de zile Papa se îmbrățișează cu Patriarhul ecumenic; excomunicările se anulează; ortodocșii pot oficia sfânta Liturghie în bisericile catolice. Iar acesta e doar un început! Nu se va rămâne aci. Cu toată îndrăcirea unor Greci și cu toată uneltirea unor politruci Ruși care vorbese în numele Ortodoxiei.

Poate fi satisfacție mai mare pentru unii modești precursori?

De la acest loc, trimit foștilor mei colegi de redacție la ÎNDREPTAR o afectuoasă SALUTARE.

G. RACOVEANU

Promoţia istorică N. Iorga

Primul, deci, care a isbutit să arunce fundamentele adevăratei civilizaţii româneşti a fost profesorul Iorga, şi anume în acţiunea întreprinsă la "Sămănătorul". Meseria, temperamentul şi structura lui spirituală îl indicau, de altfel. Şi astfel am aflat că **statul românesc şi civilizaţia românească nu se pot ridica decât pe autohtonism, adică pe punerea în valoare a specificului românesc, şi nu au decât un isvor de alimentare: clasa ţărănească.**

Mişcarea dela "Sămănătorul" a deviat însă. Trecută în mânile "poporaniştilor" dela Iaşi, ea a luat forma hibridă a unui ţărănism încadrat în formele democraţiei contractuale apusene, cu puternice reflexe din lumea materialismului istoric.

Iar partidul ţărănesc, început în 1918—19 sub cele mai bune auspicii, a degenerat şi el prin imixţiunea lipsită de înţelegere a patru elemente de falsificare:

1. social-democratismul saint-simonian al d-lui dr. Lupu;
2. liberalismul de metodă materialist istorică a d-lui Madgearu;
3. poporanismul chaotic ruso-german al d-lui Stere, şi;
3. juridicismul şi legalismul josefinian, de cea mai artificială şi mai pură "Aufklärungs-philosophie", a d-lui Maniu.

Era însă imposibil ca marele adevăr fixat şi formulat de d. Iorga să nu rodească. Neutralizat, prin accidentele mai sus amintite, în planul realizărilor practice, el a fost cu atât mai activ în mişcarea ideilor. Aci se încadrează:

1. lupta în potriva spiritului şi mentalităţii liberale — care e un fapt permanent în istoria României moderne, dar care s'a adâncit şi sistematizat sensibil după răsboiu;
2. noua mişcare ortodoxă care în fond nu este decât o reacţinue împotriva spiritului secular înstăpânit în metafizică şi al cărui punct de ajungere trebue să fie — mână'n mână, de altfel, cu neo-scolastica — neutralizarea spiritului protestant al renaşterii pe care s'a construit civilizaţia actuală şi — artificial — şi cea românească;
3. necesitatea de a se ajunge la manifestări de artă şi cultură specifice, formulată — în chip ceva cam . . . programatic şi normativ, e drept — prin autohtonism.

Începută pe baze modeste şi insuficient de eficace, dar cu remarcabilă preciziune programatică, în 1919 la "Ideea Europeană", această mişcare spirituală şi-a găsit expresiunea statornică şi sigură în două organe de publicitate: "Gândirea" şi "Cuvântul". Revista internaţională de sinteză ortodoxă "Logos", care a trebuit să-şi suspende apariţia după două numere, foarte impunătoare de altfel, se încadrează tot aci.

Mişcarea aceasta însemnează o nouă formulă: şi anume formula generaţiei noastre. Nu am inventat-o noi. Ea se ridica în chip necesar din structura noastră şi îşi cerea, împotriva tuturor întârziaţilor, realizarea. Că această realizare va trebui să se răsfrângă în chip imediat şi asupra aşezării statului, de asta nu se mai poate îndoi nimeni.

Cel dintâiu care a intuit-o şi a formulat-o — noi nu suntem decât glossatori! — a fost Neculai Iorga.

El ne-a definit generaţia, el ne-a precisat drumurile. De aceea, ori pe unde ne- am afla, alături de el sau . . . împotriva lui, noi, generaţia războiului, căreea îi cade în sarcină crearea noului stat românesc, suntem PROMOŢIA ISTORICĂ NECULAI IORGA.

Ce reprezintăm? PRIMATUL SPIRITUALULUI. Mai exact: depăşirea "economicului" prin "spiritual".

1930 NAE IONESCU

La Caesarea

chiului, o tăetură enormă. Sta cu mâna pe rana închisă şi plângea ca un copil:

"Dacă n'ar fi fost Domnu Cornel să mă opereze în plină noapte, eu aş fi murit de mult".

A început să mai plângă şi un atlul: "Că la Huşi l-am cunoscut pe Domnu Cornel şi acum s'a prăpădit şi Domnia-Sa, ca un câne" . . .

Pe zidul de nord al cetăţii lui Irod m'au podidit lacrămile iar pe locul pietrii lui Ponţiu Pilat, din teatru, am plâns în-de-lung peste atâtea triste aduceri aminte prilejuite de oameni bătuţi de toate vânturile. —

Seara, târziu, în faţa casei Misiunii, a apărut bătrânul Şapira: "Am venit să vă iau acasă la mine ca să ne-aducem aminte de Ţară".

Şi am plecat cu el spre Hedera . . .

Roma, 31. XII. 1965

VIRGIL IERUNCA:

Rânduială

Pune-ţi cruce lângă cruce
din agonie'n agonie, din popas în semn,
din privire'n privire

Pune-ţi cruce lângă cruce
în tăcerea sihastrului, poteca'mpăratului,
în ţărâna apelor curgătoare

Pune-ţi cruce lângă cruce
în spaţiul mioritic
precum între onduire şi moarte

Pune-ţi cruce lângă cruce
la Voroneţ şi la Mânăstirea-dintr'un-lemn
ca să nu sufere de singurătate

Pune-ţi cruce lângă cruce
pe undeva, pe foarte aproape
de Coloana fără sfârşit

Pune-ţi cruce lângă cruce
pe carul-mare, pe carul-mic
cum şi la Gherla, la Aiud, la Piteşti

Pune-ţi cruce lângă cruce
în Bărăgan, unde dropiile
aţin calea strigoilor de aur

Pune-ţi cruce lângă cruce
pe memoria drumului fără pulbere
ce duce din moarte până'la marea cea mare
şi neagră

Pune-ţi cruce lângă cruce
oridecâteori sunt convocate, solemn, una,
două, trei umbre,
Decebal, Petru Cercel şi Ioan Vodă căruia
nu i se mai spune Cumplit

Pune-ţi cruce lângă cruce
de cetiţi pe Mihai Eminescu
în odăjdii suprapuse

Pune-ţi cruce lângă cruce
oridecâteori morţii sunt chemaţi
să ungă sfârşenia celor vii

Pune-ţi cruce lângă ~ruce
pe sângele albastru al copiilor
ucişi înainte de răsăritul soarelui

Pune-ţi cruce lângă cruce
pentru căpetenii, pentru tâlhari
şi potopul de oase

Pune-ţi cruce lângă cruce
şi pentru cei laşi, pentru cei ispitiţi,
pentru cei îngăduitori ca viermele de
mătasă

Pune-ţi cruce lângă cruce
în munţi şi memoriale
ca să puteţi ceti vremile

Pune-ţi cruce lângă cruce
în stele şi'n basme, în pravilă şi'n fântână
ca să puteţi visa a doua oară

Pune-ţi cruce lângă cruce
în paloş, în pomelnic, în lacrămile din
fluer
ca să puteţi judeca a treia oară

Pune-ţi cruce lângă cruce
în rugina armelor, în huhurezi, în
icoane, amvoane
ca să puteţi uita a-nu-ştiu-câta-oară

Pune-ţi cruce lângă cruce
înaintea sobolilor care rod roua,
merii'nfloriţi, mila păcii

Pune-ţi cruce lângă cruce
peste ţara ţărănească scoasă la mezat
de nenoroc, de vulpea bearcă şi de cântecul de coasă.

PLUGUŞOR

(Pe o schiţă de Nicolae Petra)

Acesta-i drum de sânge, scris pieziş,
Prin râpe de planetă spre Cuvânt,
Pornind dela Braşov şi de pe Criş,
Ori tocmai dela Putna, din mormânt,
Şi inima trezindu-ne-o'n tăiş . . .

E câmp brăzdat ca să răsară grâul
Cât cel din staul: cerul din grăunte;
Şi spicul nou stă timpul să-i înfrunte,
Ca unda vieţii să-şi găsească râul
Şi legea să coboare iar din Munte . . .

Eu te'ntregesc drept cumpănă, pe zare,
Şi dedesubt: ghizdele de fântână;
Să ne-amintim din drumuri de izvoare,
Ca să le bem cu clipele din mână;
Să nu uităm de veşnica'ntrebare.

Dar semnul tău desparte. E hotar
Intre lumina mânelui şi ieri:
Aci încep ziditul: iconar,
Şi mă cuminec din adânci tăceri,
Găsind în moarte linişte şi har . . .

De-i schiţa ta un prag de urătură,
Cu datini şi ţigăi la clopoţel,
E seara mea şi sufletul mă fură
Spre unde steaua răsăria din el,
Şi mă hrănia cu fragedă prescură.

Ia, Doamne, câmpul nostru tot, şi-l ară,
Pâne, celor cu mânile mai pure,
Ce ţi-or găti de mas la ei în ţară,
Crescând din noi ca fagii din pădure . . .
-Exilul par'că-i ţarină, şi ar comoară . . .

Vasile POSTEUCA

22 Septembrie 1939

De câte ori ghirlande mari
De albe flori
Îmi trec pe dinainte
Îmi vine'n minte
Toamna-aceea 'n care-au fost
Atâţia morţi
Atâtea flori
Şi-atâtea albe, sfinte
Oseminte.

Mirosul greu de albe crizanteme
Ca pentru morţi crescute
În reavănul pământ hrănit
Cu sângele şi trupul lor,
Şi azi pluteşte în văzduh
În zilele ce-aduc aminte
De lungi convoiuri funerare.

Atâta tinereţe'n strai de sărbătoare
Păşea încet şi greu,
Senin şi rar
În urma nevăzutelor sicrie
În care-atâţia morţi trăiau pentru vecie.

Era atâta tinereţe
Şi-atâta jale stăpânită
Şi-atâtea amintiri însângerate'n
Suflet . . .

Atâţia morţi
Flori albe ce mureau . . .

Erau atâtea flori şi-atâtea lacrimi
Cât ochii nu puteau de jale să mai plângă!

LEONIDA LUTOTOVICI

(Din volumul "O altă lume", Madrid 1965)

CĂRŢI:

Constantin PAPANACE, Evocări, în "Colecţia Dacoromania", Madrid 1965, 192 pagini.

Leonida LUTOTOVICI, O altă lume, poezii, în "Colecţia Dacoromania", Madrid 1965, 86 pagini.

HIKÂYELER ve Bir Güldürü, Istanbul 1965, 104 pagini. Volumaşul conţine schiţe de Ion Luca CARAGIALE, traduse în l. turcă de Enver ESENKOVA.

Semnalări:

Jorge USCATESCU, En torno a la esencia del nihilismo, în "Revista de Filosofia, en. XXIII (Ian.-Mart. 1964), pp. 79—90.

Id., Tradicion y futuro, în "Revista de Estudios Politicos", 1965, pp. 215-222.

NINA BATALLI, Claudia, 1965

Vasile Posteuca

POET AL DORULUI ȘI AL MĂRTURISIRII STRICT NAȚIONALISTE

Alături de operele poetice ale maestrului Aron Cotruș, cele ale poeților Nicolae Novac, Nicolae Ștefănescu-Govora și Vasile Posteucă, reprezintă fără îndoială în exilul românesc de după 1944, culmile cele mai impresionante de confundare cu însuși felul de gândire și simțire a neamului.

Vorbind de acești trei poeți, în introducerea sa la volumul lor "Poeme fără țară", marele Aron Cotruș afirmă: "Toți trei au sângerat pentru patrie și rănile sunt, poate singurile lor medalii, pe care le țin ascunse ca pe niște comori, spre a nu ațâța pizma altora. Toți trei au fost aruncați de furtună peste țări și mări, și-și poartă astăzi cântecul printre streini, fără surle și fără grabă pe linia mare și dreaptă a poeziei noastre celei mai vii și mai autentice. Sbuciumul neamului este într'adevar năvalnic în strofele lor. Literaturile străine n'au reușit să desechilibreze și întuneze felul lor de a scrie".

Vasile Posteucă a văzut lumina zilei în satul Stănești, în jud. Rădăuți, la 10 Sept. 1912.
Orfan de războí după tată (1914) și fiu de plugari sărăciți în cursul războiului, el a cunoscut o copilărie plină de resemnări.
Și-a făcut studiile secundare ca bursier la liceul din Sirete (1924—31) iar cele în litere la Cernauți (1931—36). Aici elev distins al lui Leca Morariu și Ion I. Nistor, el debută aproape simultan în vieața literară și politică. Pe teren literar cu splendide versuri în "Junimea Literară", pe cel politic ca președinte al asociației studențești "Arboroasa" și vicepreședinte al "Centrului studențesc", dând dovadă de cel mai înfocat românism cu prilejul manifestărilor și congreselor studențești.

In rândurile generației de astăzi va fi vibrând și acuma ca un ecou din Țara Bucovinei românești de odinioară, ceva din însuflețirea, verva și vehemența cu care el a răscolit sufletul tineretului universitar. Așa l-am cunoscut pe Vasile Posteucă dintru începutul vieții academice, așa mi-a rămas întipărit în conștiință ca pe un ecran fidel, cu toate contingențele ideologice, care ne îndepărtară.

Critica sa fără menajamente, preconizând o acțiune mai intensă, un spirit nou, îl duse în scurt timp în conflict cu autoritățile statului. Difamat ca rebel, împiedicat în activitatea — i publicistică Posteucă emigră în 1941 și cunoscu în exil următoarele stațiuni de popas: Polonia, Germania, Austria, Franța și începând cu 25 Iunie 1950, Canada.
In Franța a studiat la Sorbona (1949). In Canada, la Toronto a restudiat, obtinând în 1953 titlul de **master of arts**, iar în 1962 titlul de **doctor în litere** cu o dizertație despre Rilke ("Inner experience in Rilke's work").

In ultimul timp poetul și-a adunat și concentrat opera poetică în mai multe volume de versuri: **"Icoane de dor"** (Madrid 1954), **"Cântece din fluer"** (Cleveland 1960), **"Poeme ghivizii"** (Mexico 1963) **"Catapeteazmă Bucovineană** (Mexico 1963), ultima cosiderata pe drept o "cântare a României".

Posteucă a publicat în afară de aceasta un număr mai mare de nuvele autobiografice în formă impersonală; a scris zeci de articole politice și ideologice; a condus grupul care a redactat splendiul **"Calendar național-ilustrat al Românilor americani pe 1963"** în care a tipărit un documentat studiu despre Societatea pentru cultură din Cernăuți și a redactat și redactează împreună cu Nicolae Petra, începând cu anul 1963 revista **"DRUM"** (Mexico). In sfârșit el are în manuscris un roman autobiografic **"Băiatul Drumului"**, care dacă va apărea în întregime, va fi o contribuție prețioasă la cunoașterea coerenței strânse între vieața și opera lui.
Pururea optimist, idealist și dinamic, el a știut să facă din surghiunurile sale o nouă vatră de muncă, scoală de nationalism și altar de slujire a patriei.

Aprofundând opera poetică a lui Vasile Posteucă și încercând să ne lămurim asupra structurii ei mai intime, constatăm că ea derivă din scoala literară bucovineană iconaristă și imagistă, direcție ce-și ridicase sufletul în bătăile de vânt ale pasiunilor și patimilor politice și literare ale vremii, oponând patriotismului vag și fără adâncime filosofică definiția literaturii ca expresie imagistă cât mai autentică a naționalului și etnicului în lumina-i optimă "asa cum ar putea să fie și cum ar trebui să fie". Posteucă, unul dintre co—intemeitorii ei alături de Mircea Streinul și alții, e singurul dintre ei căruia i-a reușit să-i continue programul în exil, adaptându-l noilor cerințe ale vremurilor.
Estetica acestei școli e cea a realismului național baroc. Notele ei principale sunt: autohtonism, etnicism, realism critic și romantism revoluționar, iar sub aspect formal: expresionism etnomisticist și imagism. E o direcție originală, ce are fără îndoială multe aspecte comune cu tehnicele estetice ale unui Walter Whitman, Ezra Pound sau T. S. Elliot, dar și cu gândirismul și sămănătorismul nostru.
Conform acestor principii, poesia lui Vasile Posteucă valorifică toată gama afectivă a neamului românesc, iar in exil în special neamul cutropit și emigrantul desțărat.

In lirica sa din exil, Posteucă s'a remarcat înainte de toate ca un mare **cântăreț al dorului.** Neîntrecut e mai ales în exprimarea dorului familial sub multiplele-i forme: dorul reciproc între emigrant și copiii rămași în țară, ca acele minunate și celebre: **"Poveste de Crăciun"** sau **"Doinița scrie lui Moș Crăciun"**; dorul de soția lăsată în țară; dorul soției după bărbatul căzut (**"Tata"**); dorul emigrantului de mamă, casă părintească și sat strămoșesc, frumosul sat de plai al poetului, în fund de codrii arboroșeni, astăzi urgisit de venetici (**"Scrisoare mamei"**, **"Scrisoare de toamnă"**, **"Demult"**, **"Ultima scrisoare"**, **"Aceasta-i dorul"**, **"Satul meu"** sau **"Căsuță părintească din Stănesti"** și **"Te văd și acum la stative mamă"**, din Catapeteasmă bucovineană.
Complexitatea sensitivă a sa nu s'a mărginit însă numai la aceste motive.
Alte aspecte afective principale cântate de el sunt: sentimentul tristeții exilului, durerea țării cutropite, mutilate și desfigurate, strigătul de indignare împotriva înstreinărilor teritoriilor naționale și afectul revoltei (**"Creion"**, **"P. D."**, **"K.Z."**, **"Pribeag"**, **"Zodier"**, **"Bucovina"**, **"Jale Basarabeană"**, **"Moțească"**, **"În Țara mea"**, **"Casă Albă"**, **"Exil"**, **"Țara"**).
In aceste categorii de poesii ale sale, afirmația etnosului și clocotului de durere și resentiment al lui, cunoaște intensități rare în literatura noastră.
O notă cardinală a poeziei sale e sentimentul religiosității, care ne aduce aminte așa de mult de poezia lui Voiculescu.
Lucrarea sa lirică cea mai amplă de până acum e **"Catapeteasmă Bucovineană"**, în care în versuri când metalice, cu un suflet nou, când melodice de oratoriu, evocă imaginea apocaliptică a neamului trădat și înjosit ilustrându — i durerea în jalea Bucovinei, atât de contopită cu sufletul său, dând impulsii irezistibile conștiinței noastre de a ne închina viața eliberării neamului:

"Văd acum departe, dincolo de cortina de fier,
Strigăt de moarte, în stranii miragii:
Ard fagii pe zariștea lumii . . . Ard fagii . . .
. . . . . , năvălind tăvălug
Noaptea Asiei, peste Putne, Ceremușuri Suceve;
Arde Biblia Bucovinelor, arde aeve,
Până'n zenit, ca un rug . . .
Pe unde Ți-a purtat Domnul Ștefan crucea, semeț,
Hălădue, azi, Doamne, satanele'n jeț:
La Suceava, în Rădăuțuri, la Voroneț;
Și unde, au plâns arcaș și mazil și boier
Pe psaltiri, ceasloave și liturghier,
Rânjește politrucul bolșevic, temnicer . . .
Aurul din mănoasele câmpuri, din vaduri,
Curge spre Kremlinuri și Stalingraduri."

Vasile Posteucă nu e numai o figură reprezentativă a liricei românești din exil ci și un viguros jurnalist politic.
Profesând un naționalism creștin revoluționar, el a demascat utopia subversivă a ideii luptei de clasă, a înfierat utilizarea demagogică a termenului de "cultură progresistă" și a dejucat demagogia "chemării masselor la lupta marxistă", prezentând izbăvirea socială ca un produs al armonizării treptate a stărilor și opera unei reprezentanțe conștiente românești a țesuturilor și organelor sociale, în sensul sociologiei lui Traian Brăileanu.

V. BENDESCU

A apărut:

DRUM, an. II, Nr. 1 (1965) Redactori: Vasile Posteuca și Nicolae Petra. Adresa: Calzada de Thalpan 663, Mexico 13, D. F.

Crucea de pe Pietrosul

E răstignită larg, în toți, și arde.
O scot fugarii trudnic spre oceane,
Că boabele de grâu sunt miliarde
Și știu de taină, și-și doresc limane;
Și crucea poartă stelele'n piroane.

Să ne despice noaptea cu mister.
Un semn de-a curmezișul, prin treime,
Sus, pe Pietrosul, pentru nime,
A răzimat-o pădurarul'n cer,
Moldovă de tăcere și'nălțime.

Îs anonimi cei trei și fără față,
De-abia în zarea crucii de-i distingi;
Merg spre mormânt să ctitorească viață,
Să priponească fiara nopții'n chingi.
Și crucea le stă martor, și-i învață . . .

Se vede de departe cine-i Unul.
Ciobanii poartă semne pentru El.
Să le'mblânzească mărilor taifunul,
Premergătorul spune despre Miel;
Și se visează cruce tot gorunul . . .

Și-apoi o noapte de urât, de ploaie.
Când mori aripile se fac șindile.
Suntem la Tâncăbești. O cucuvaie
Mușcă luceferi, pregătind feștile:
O noapte pentru mii și mii de zile.

Cad în genunchi și mă trezesc răscruce
In dimineața cu mormântul gol.
Izbesc în mânăstire s'o astruce,
Dar moartea-l desgrădește din ocol,
Și-l urcă iar pe cruce. Sus, pe Cruce.

Și timpu-i mort. Nu-i nime să-L îngroape.
Il scriem ghiviziu, în liniuțe,
In veacul plin de scroafe și maimuțe.
Să ne'nflorească cerul sub pleoape,
Cuvântu-i copt, și lumea nu-l încape.

Stăm toți cuprinși de farmecul din moarte,
Cu gândul fulgerat de veșnicie.
Iar crucea cumpenește să ne poarte
In semnul cel de taină, în sicrie,
Spre neamul Mioriței de departe.

Vasile POSTEUCA

TREI POEME DE MARIO CAJINA-VEGA

Traduse din limba spaniolă de
ȘTEFAN BACIU

(Nicaragua, republica din America Centrală, patria unuia din cei mai mari poeți ai limbii spaniole, Ruben Dario, stă astăzi în fruntea mișcării literare din America Latină. Autorul acestor poeme, născut în 1930, a tipărit până în prezent două cărți, între care volumul de poeme "Trib" reprezintă o contribuție de valoare în evoluția nouii generații.) St. B.

ANOTIMP

Vară,
frate.
Nu vreau după-amiază.
Păsările se-opresc, fără aer.
Pogoară o mare căldură . . .
Soarele merge la pas căutând
bastoane de umbră'n colibe.

EPITAF PENTRU POPOR

Țuicărit Dumineca pe drumuri
desculț, fără pălărie, cu paloșul căzut,
mirosind a indio pur, a friguri galbene,
avea șase cicatrice și-un foc de pușcă.

FEMEEA PAMANTUL

Facem turta
țesem cămășile
ne târguim, suferim.
Naștem, dormim.
Mergem la cazarmă cu sufărtașul
vizităm bărbatul închis
cărăm copiii
umblăm desculțe.
Semănăm grânele
îngrășăm purceii
despuricăm băiatul
gonim mâța
suntem în piață, șezând, vânzând roșii.
De sărbători purtăm un șal negru
dansăm Sfântului
salutăm pe preotul-paroh
ne'ntoarcem cărând bărbatul beat.
Umblăm în răsboaie încălzind cafeaua
îngropăm oamenii.
Niciodată nu spunem ceva.

TEOLOGIE POPULARĂ

pentru uzul agronomilor și al altor oameni de cultură, cu armata făcută, dornici a lucra în "grădina sfintei Teologii".

"REINTRAREA ÎN ORDINEA CANONICĂ"

Românii din Exil cu interes pentru viața bisericească își amintesc, fără îndoială, de sgomotul făcut de agronomii deveniți teologi — în virtutea dreptului pe care ți-l dă "Biletul de lăsare la Vatră" — în chestiunea "reintrării în canonicitate". Din abc-ul teologiei înțeleseseră ei că patriarhul din Constantinopol — patriarhul ecumenic — este cel mai înalt dintre toți patriarhii ortodocși și că patriarhia ecumenică poate fi, pe drept cuvânt, socotită biserica universală a Ortodocsiei. Așa stând lucrurile — argumentau ei — cine stă subt jurisdicția patriarhului ecumenic e în cea mai limpede ordine canonică. Cei doi preoți din Germania (Prot. Em. Vasiloschi și Pr. D. Popa) au intrat subt jurisdicția patriarhului ecumenic. Deci situația lor canonică e ireproșabilă. Spre deosebire de preoții sus-numiți, cei doi episcopi români — P. S. Valerian și P. S. Teofil — nefiind recunoscuți de niciunul din patriarhii ortodocși existenți, nu fac parte din Biserica ortodocsă. In consecință, ei trebue să intre subt ascultarea mitropolitului Gheorghe Tarasow, "exharhul patriarhiei ecumenice", ca să poată fi socotiți "în comuniune cu Biserica ortodoxă". Pân'aci, argumentarea.

Nu știu dacă teologii de ocazie, susținători ai celor doi preoți autokefali, au cunoscut povestea "exarhatului" de care e vorba; nu știu dacă au fost de bună credință, dar neinformați (de cel care era dator să-i informeze, cum se cuvine a fi informat orice apărător). Căci exarhatul, înființat in 1931 de predecesorul lui Athenagoras I, era **"exarhatul bisericilor ruse din Franța și Europa occidentală".** Supuși fiind exarhatului bisericilor ruse din Europa occidentală, patriarhul ecumenic nu avea cunoștință că doi preoți români de pripas, s'ar fi așezat subt jurisdicția lui. Era vorba, așadar, de o **mistificare.**

Acum, patriarhul ecumenic Athenagoras I. **a desființat** exarhatul condus de mitropolitul Gheorghe Tarasow. Tarasow a declarat exarhatul ***independent și autokefal. Exarhatul nu*** mai e recunoscut de niciun patriarh . . .

Mă gândesc la situația teologilor improvizați; la impasul în care se vor fi aflând. Cetitorii lor au tot dreptul să-i întrebe: Cum e cu ordinea canonică? Ce mai rămâne din "comuniunea spirituală cu Biserică ortodoxă?" Cum e cu apartenența la patriarhatul de Constantinopol?
Și cu mistificarea?

Logica și Tradiția

Desființându-li-se exarhatul de către Patriarhia ecumenică, conducătorii comunității ortodoxe ruse din Franța au proclamat **autokefalia.** Pasul trebuia însă fundat teoretic. Dar cum? Fiindcă până la Crăciun ei s'au fălit că stau subt cea mai ortodoxă jurisdicție: jurisdicția Patriarhiei ecumenice a Constantinopolului.

Înțelepciunea bătrână învață că de nu poți ajunge la struguri, trebuie să-i declari acri și să-ți vezi de drum. In consecință, conducerea proaspetei biserici autokefale și-a adus aminte că, în definitiv, pasul pe care l-a făcut ea acum "e mai logic și mai conform marii tradiții a bisericii ortodoxe". Citez după ziarul francez "La Nation":

"On peut même dire qu'en se proclamant autonome la nouvelle Eglise a choisi la solution la plus logique en méme temps que la plus conforme à la grande tradition de l'Eglise orthodoxe, (formée à l'origine d'églises autocéphales et autonomes).

Prinurmare = noutate cu tradiție!

G. R.

A apărut:

CALENDAR pe anul 1966, alcătuit de Biserica Ortodoxă Română din Paris.
Cuvânt însoțitor de P. S. Episcop TEOFIL.
Ilustrații de D. ANASTASE.

LA UN SFERT DE VEAC . . .

La 27 Noemvrie 1965 s'au împlinit 25 de ani de la moartea năprasnică a lui Nicolae Iorga. Instituţiile culturale, oamenii de ştiinţă, oamenii politici, publicaţiile străine, revistele şi gazetele româneşti, din Exil din Ţară, au comemorat faptul. Elevii şi prietenii Uriaşului au dat expresie evlaviei şi durerii lor. Sinceritatea, şi revolta s'au manifestat. Lipsa de scrupul cu ticăloşia s'au îmbrăţişat. Cei care n'au avut nicicând împiedecare cu iubirea ţării româneşti şi cu iubirea de Cristos au folosit prilejul numai spre a stropi cu noroiu o mare generaţie, căsăpită din ordinul unui rege dement, încurajat la aceasta de sfetnici români pătimşi şi de venetici, străini de tot ce arde pe rugul iubirii de ţară. Şi astfel comemorarea morţii bărbatului extraordinar, care în unele momente ale vieţii noastre naţionale a fost însuşi glasul conştiinţei neamului românesc întreg, a fost turburată . . .

Nicolae Iorga a fost asasinat de către un grup de tineri legionari, într'un moment de anarhie, de revoltă, de întunecare. Şi nimeni nu poate să nu condamne fapta. Oricât de **explicabilă** ar fi ea. Căci orice faptă este explicabilă.

Unul din elevii lui N. Iorga, Prof. C. Marinescu, ne destăinue un fapt sguduitor. Cercetându-şi Profesorul la Vălenii-de-Munte în Octomvrie 1940, acesta i-a spus: **"Ies în fiecare noapte, pe la trei, în galeria de alături şi mă uit pe stradă, în aşteptarea asasinilor —"** (Prof. C. Marinescu, **La un sfert de veac dela asasinarea lui Nicolae Iorga,** în "România", Oct.—Nov.—Dec. 1965). Prinurmare Iorga îşi aştepta asasinii . . . De ce? De ce nu-şi aşteptau asasinii: Prof. C. Rădulescu-Motru, Prof. Ion Petrovici, Prof. C. C. Giurescu, Prof. C. Daicoviciu, Prof. Nicolae Bănescu şi atâţia alţii? De ce Iorga? Exista vreun motiv pentru aceasta?

"Împuşcarea în anumite condiţii"

Prof. C. Marinescu, fost conferenţiar la catedra lui N. Iorga, cunoaşte opera ultimă a acestuia: **Istoria Românilor,** în 10 volume. În volumul X (Bucureşti 1939), capitulul ultim, paginile ultime (493—494), marele istoric vorbeşte despre "puţinătatea" lui Corneliu Codreanu, "lipsită măcar de o atitudine", despre, "incapacitatea" "Gărzii de Fier", despre dreapta condamnare a lui Codreanu; despre fericita Constituţie din 1938, "care dădea regelui puterile ce-i lipsiau" şi întăria autoritatea Statului; despre normala funcţionare a aparatului de Stat supt noul rege. Asasinarea lui Corneliu Codreanu şi a celor 13 camarazi ai lui, în 1938 (tot în luna Noemvrie), istoricul Iorga o înfăţişează, pentru veacurile viitoare, aşa: **"Peste puţin, după ce se dovedise că aparatul de Stat funcţionează, un comunicat anunţa împuşcarea, în anumite condiţii, a asasinilor lui Duca şi ai lui Stelescu, şi chiar a şefului mişcării, a cărui eliberare se cerea, şi cu anumite înteţiri străine".**

"Şi chiar a şefului mişcării"! Nici nu-i dă numele! Atât de nestinsă îi era ura. Din pricina orgoliului rănit. (Codreanu îi scrisese că el, Nicolae Iorga, e "necinstit sufleteşte").

Citatul de mai sus e din opera vieţii lui N. Iorga: **Istoria Românilor.** Nu din vreun articol de ziar, scris subt imperiul mâniei. Ceeace ştia orice portar de hotel din Capitală marelui nostru istoric nu-i era cunoscut. Corneliu Codreanu fusese condamnat la 10 ani muncă silnică. Nu la moarte, prin împuşcare. Deci nu putea fi vorba de "împuşcare"; ci de "asasinarea" unui deţinut. Dar trebuia confirmată versiunea oficială a "fugii de subt escortă". Iar insinuarea cu "înteţirile străine" avea rostul să justifice acuzaţia de "trădare de ţară" . . .

Adăogând acum la acestea provestea cu "cânii sălbateci", cu recomandarea "ţintirii între ochi; de noi ştiute, şi cu ce va mai fi ştiut doar sufletul lui, Nicolae Iorga avea serioase motive să conteze cu eventualitatea sosirii asasinilor. Şi aceştia au sosit. Corneliu Codreanu nu-i mai putea împiedeca: el zăcea supt placa de beton de la Jilava, calomniat şi după moarte de sfetnicii regelui Carol II şi ai doamnei Lupescu . . .

Istoria se scrie pe temeiu de document. Documentele sunt de toată mâna. După rapoartele diplomaţilor şi după **Comedia** scrisă de celebrul Lope de Vega (1596), învingătorul lui Sinan Paşa la Călugăreni n'a fost Mihai Viteazul ci Sigismund Báthory, "prodigioso capitán. După "comunicatul oficial", în noaptea sfântului Andrei (29/30 Noemvrie) 1938 Corneliu Codreanu şi cei 13 încercaseră o "fugă de subt escortă"; iar jandarmii, "după somaţiile legale", au tras. Şi toţi cei 14 au fost ucişi. Niciunul n'a fost rănit. Niciunul n'a fost lovit de două, ori de mai multe gloanţe; ci de un singur glonte. Patrusprezece gloanţe, patrusprezece morţi. Şi — ciudat — toţi au fost nemeriţi în ceafă! Istoricul e dator să examineze, cu ochiu critic, documentul. Mai ales când faptele relatate se petrec subt ochii lui. Iară când ştie bine cum a fost şi totuşi prezintă, pentru istorie, lucrurile fals, atunci decade din treapta de judecător imparţial al întâmplărilor.

Dar oricât de mare ar fi fost vina lui Iorga, binele făcut ţării — multul bine făcut de el ţării, ar fi fost deajuns să răscumpere mulţime de păcate. Iar asasinarea lui rămâne abominabilă.

Nu cu inimă uşoară scriu aci aceste rânduri. Aş fi preferat să tac. Dar sânt provocat să le scriu. M'am simţit întotdeauna provocat când am văzut adevărul pălmuit. Nu scriu acestea pentru venitùra străină de tradiţiile şi de aspiraţiile neamului nostru românesc şi creştin; nici pentru politicienii români îmbătrâniţi în rele. Scriu pentru oamenii cinstiţi, dar neinformaţi, sau tendenţios informaţi. Întâmplarea face să nu fiu legionar. Când le-am luat legionarilor apărarea (în 1933) nu cunoşteam dintre ei pe altul, fără numai pe preotul Duminică Ionescu. Le-am luat apărarea fiindcă li se făcea nedreptate grea. Apoi am cunoscut oamenii. Şi, cu timpul, am înţeles fiinţa mişcării revoluţionare a lui Corneliu Codreanu: **cea mai profundă revoluţie spirituală în viaţa poporului român, de la creştinarea lui încoace.** (Vorbesc de revoluţia lui Corneliu Codreanu, de el creată, de el condusă şi controlată până în momentul în care acest control asupra ei a fost, prin "aparatul de Stat", curmat.) Şi în apărarea acestei **revoluţii spirituale** voi vorbi, cât voiu trăi.

Deaceea, când constat că de la loc înalt, unde s'ar cuveni să troneze obiectivitatea şi cinstea sufletului, grăeşte necinstea şi patima grea, mă văd constrâns să vorbesc. Dreptatea pălmuită mă sileşte să vorbesc.

N'am terminat.

G. RACOVEANU

DIN LUCRĂRILE DOMNULUI EUGEN LOZOVAN:

1. **BYZANCE ET LA ROMANITÉ SCYTHIQUE,** în Franz **ALTHEIM,** Geschichte der Hunnen, Berlin 1960, Bd. II, pp. 198-244, mit 2 Abbildungen.
2. **Id., AUX ORIGINES DU CHRISTIANISME DACO-SCYTHIQUE,** în F. **ALTHEIM,** Geschichte der Hunnen, Berlin 1962, Bd. IV, pp. 158-162, mit 1 Abb.
3. **Id., VILLES, CAMPAGNES ET ROUTES DE LA ROMANIA ORIENTALE,** în F. **ALTHEIM,** Geschichte der Hunnen, Berlin, 1962, Bd. V, pp. 327-362, mit 3 Abb.
4. **Id., ONOMASTIQUE ROUMAINE ET BALKANIQUE,** în Revue Internationale d'Onomastique, Paris 1965, Nr. 3 (Sept.), pp. 225-236.

PATRIARHUL ECUMENIC ATHENAGORAS I DESFIINŢEAZĂ EXARHATUL BISERICILOR ORTODOXE RUSE DIN EUROPA OCCIDENTALĂ CONDUS DE MITROPOLITUL GHEORGHE TARASOW.

MITROPOLITUL TARASOW, FĂRĂ LEGATURĂ CU PATRIARHIA ECUMENICA DECLARĂ BISERICA RUSĂ, CU SEDIUL ÎN PARIS RUE DARU, BISERICĂ "INDEPENDENTĂ AUTOKEFALĂ".

Prin hotărîrea din 22 Noemvrie 1965 patriarhul ecumenic Athenagoras I şi sinodul său au desfiinţat "Exarhatul bisericilor ruse din Franţa şi Europa occidentală. Decizia de desfiinţare i-a fost înmânată mitropolitului Tarasow de către exarhul bisericii grece în Franţa, I. P. S. Meletios.

ÎNTRE CIOCAN ŞI NICOVALĂ

Într'un comunicat destinat presei, fostul exarh înfăţişează astfel situaţia, fără ieşire, în care a fost adus:

a. a se supune patriarhului Moskvei;
b. a trece subt jurisdicţia I. P. S. Meletios al Grecilor;
c. a adera la biserica rusă cu sediul în Geneva.

Ad a. Recunoscând vitalitatea credinţei în biserica rusă de azi, el nu poate totuşi intra subt jurisdicţia Moskvei fiindcă nu crede în independenţa reală a bisericii ruseşti;

Ad b. Întrând subt jurisdicţia lui Meletios, ar însemna să intre în biserica greacă. Apoi nu ştie dacă mitropolitul Meletie ar fi dispus să-l accepte;

Ad c. biserica rusă cu sediul în Geneva a fost excomunicată de biserica Moskvei; iară biserica de el condusă n'a fost excomunicată. (Prinurmare recunoaşte actul excomunicării!).

PRECEDENTUL

Pentru aceste motive, în ziua de 30 Decemvrie 1965, conducerea bisericii, cu sediul în Paris rue Daru, s'a văzut nevoită să . . . creeze un precedent: ea declară această biserică independentă şi autocefală, cu denumirea "Arhiepiscopia bisericii ortodoxe din Franţa şi din Europa occidentală." Rămânând fără legătură canonică cu Patriarhiile ortodoxe, arhiepiscopia condusă de mitropolitul Gheorghe Tarasow, "înţelege să nu rupă comuniunea cu celealte biserici ortodoxe" . . .

COMENTARIUL NOSTRU

Din cele comunicate presei de conducătorul sus-numitei "Arhiepiscopii" se vede, limpede că:

a. Nou înfiinţata comunitate religioasă nu poate intra subt jurisdicţia Moskvei, fiindcă şi-ar pierde credincioşii;
b. Nu se declară împotriva Moskvei, fiindcă nu are niciun interes să supere Moskva. (Deaceea recunoaşte şi actul "excomunicării" celeilalte biserici ruse din Exil).
c. Nu intră subt jurisdictia bisericii grece din Franţa, fiindcă vrea să rămână biserică rusească.
d. Nu-şi mai spune "biserica rusească din Franţa" (cum îşi spunea pân' la desfiinţare); ci "biserica ortodoxă din Franţa" (şi jur). De ce? Pentru motivul finanţării de către apărătorii celor Şapte Taine, care plătesc salarii sectanţilor şi celor de pripas; dar nu plătesc, fără aprobarea Patriarhiilor ortodoxe, înjgebări adversare acestor Patriarhii. A te declara "biserică ortodoxă", fără precisarea: rusă, română, bulgară, e singura cale de te strecura printre dificultăţi (Ortodox, înseamnă drept credincios).

PACE PENTRU VIETNAM!

Sfântul Părinte a făcut din nou apel la toţi stăpânii lumii pentru a pune capăt vărsării de sânge din Indochina. Ambasadori ai Vaticanului vor pleca la Moskova, la Peking, la Washington, la Hanoi şi Saigon spre a pleda pentru pace.

Papa Paul VI a declarat: "Martor ne este Dumnezeu că suntem gata, din parte-ne a încerca toate demersurile — chiar şi în afara formelor protocolare obişnuit prevăzute — oridecâteori socotim că Biserica poate aduce, cu folos, guvernanţilor greutatea autorităţii sale morale, în scopul menţinerii şi promovării unei păci juste între oameni şi între popoare. Încercare temporară, fără îndoială, dar întreprindere şi conduită cu mijloacele adecvate funcţiunii noastre şi pentru un scop spiritual: salvarea societăţii, binele veritabil al oamenilor".

Şeful bisericii catolice doreşte încetarea războiului. E firesc lucru. Întrebarea este: are pentru aceasta şi soluţia? Soluţia echitabilă? Soluţia absolută, soluţia desăvârşirii creştine, soluţie individuală, este **ridicarea mânilor: non resistere malo** (Matei, V., 39). Făcând uz de această soluţie, nu va mai fi războiu, în veac. Ridicând mânile, comuniştii vor putea cuceri lumea şi instaura, "pacea" sovietică.

Americanii mor în Vietnam. Pentruce? Pentru a cuceri Vietnamul? Pentru a-şi proteja interese economice în acea ţară? Nu. Americanii apără în Vietnam un principiu: **libertatea popoarelor fără apărare.** Mai precis: înfruntarea subminării şi a agresiunii armate a comunismului. (Aşa cum fac şi în Berlin). "Pace" în Vietnam poate fi realizată dacă armata americană părăseşte ţara. Căci asasinările şi execuţiile ce ar urma, fiind operă comunistă, nu vor fi socotite la capitolul "războiu". Pace în felul acesta poate fi instaurată pretutindeni: în Berlin, în Germania liberă, în Franţa, în Italia. Doreşte însă Vaticanul o astfel de pace? Greu de admis! Dar atunci conflictul nu poate fi soluţionat. Căci comuniştii şi toată presa mondială favorabilă lor cer **retragerea Americanilor.** Atât! Restul va fi floare la ureche. R.

Informaţiuni

DR. KONRAD ADENAUER A ÎMPLINIT VÂRSTA DE 90 DE ANI

Poporul german întreg a sărbătorit pe fostul Cancelar Konrad Adenauer cu prilejul împlinirii vârstei de 90 de ani. În plină prospeţime spirituală, bătrânul paznic al libertăţii Europei, rămase în afara brâului de foc şi crimă, a atras lumii atenţia asupra primejdiei pentru Vestul liber în momentul în care Americanii vor fi angajaţi serios într'un războiu general în Asia, — războiu care i-ar sili să-şi deplaseze intr'acolo forţele din Europa.

În seara de 29 Noemvrie, în DAMENSTIFTKIRCHE din München, Mons. Vasile Zăpârţan a oficiat un Parastas pentru Corneliu Codreanu şi pentru camarazii lui asasinaţi în 1938 (29/30 Nov.) de către "aparatul de Stat".

HIROTONISIRE DE PREOŢI

În cursul lunii Decemvrie, în biserica ortodoxă română din Paris, P. S. TEOFIL, episcopul bisercii ortodoxe române din Diaspora, a ridicat la treapta preoţiei doi valoroşi compatrioţi: Ing. Mircea DOMITRIU şi Prof. Radu APOSTOLESCU. Unul din cei doi este destinat Germaniei libere.

Comitetul de conducere al Institutului Român de Cercetări (Biblioteca Română) din Freiburg, Germania a dat în judecată, pentru calomnie pe dl. Petre Vălimăreanu, responsabilul publicaţiei VATRA.

DE LA ACŢIUNEA CREŞTINĂ-SOCIALĂ ROMÂNĂ

Un grup de intelectuali români din Argentina, în frunte cu Profesorul Dim. GĂZDARU, au trimis "Acţiunii" un mesagiu de simpatie şi adeziune.

IN TERRA ALIENA este titlul unui volumaş de 96 pagini conţinând articole politice, în limba germană, de G. Racoveanu. Volumaşul e gata de tipar. Dar editura "Cuvântul" nu poate suporta cheltuiala tipăririi. Cine vrea să-şi lege numele de această tipăritură e rugat să se adreseze, pentru lămuriri, autorului.

A apărut:

ACTIVITATEA EDITORIALĂ A BIBLIOTECII ROMÂNE din FREIBURG 1949-1965, note bibliografice. Freiburg 1965, 22 pagini în 4°.

Cuvântul apare odată pe lună. Adresa pentru chestiuni de redacţie şi administraţie: George Racoveanu, 805 Freising 2, Postfach 166, Deutschland. Pentru abonamente: Postscheckamt München, Konto-Nr. 1871 66, für George Racoveanu. Costul abonamentului anual: pentru Europa 12 DM; pentru Americi 5 doll.
Verleger: George Racoveanu